

ΜΕΓΑΛΟΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

Μέρος της αξιακής συγκρότησης μια τοπικής κοινωνίας είναι το ενδιαφέρον για την προστασία του περιβάλλοντος. Μια πόλη που δεν είναι πράσινη δεν μπορεί να είναι φιλική στους πολίτες. Μια πόλη που δεν είναι ανοιχτή (σε ιδέες και χώρους και ανθρώπους) δεν μπορεί να είναι ελεύθερη.

Η κρίση της κοινωνίας σε αξίες και πολιτισμό συμπαρασύρει και την κρίση των πόλεων.

Η “ελευθερία στον χώρο” δεν ταυτίζεται μόνο με τους ελεύθερους χώρους αλλά αποτυπώνει και την ίδια την ψυχή της πόλης.

Η φυσική ελευθερία της κίνησης αποτελεί κρίσιμη για την ισορροπία του σύγχρονου ανθρώπου παράμετρο, αφού ο ορατός χώρος, ο χώρος- μέτρον και ο βιωμένος χώρος συγκροτούν “ανοικτά παράθυρα ελευθεριών”.

Το δικαίωμα στην πόλη συμπεριλαμβάνει αξίες, αναγκαιότητες και όρια, συνδυάζεται με μια αλληλεπίδραση “φυσικού χώρου- ψυχολογικού χώρου- ζωτικού χώρου”, δηλαδή συγκροτεί ένα κομμάτι της ταυτότητας του κάθε πολίτη.

Δίχως ελεύθερους χώρους δεν νοείται κοινωνική ζωή και πολιτιστική δράση, ενώ οι ελευθερίες και τα δικαιώματα τίθενται σε “φυσικό περιορισμό”.

Η περιφρακτική κοινωνία και η πόλη- φρούριο, η οικολογική ισορροπία (σε μια ερημοποιημένη χώρα τι νόημα μπορεί να έχουν οι ελεύθεροι χώροι;), η συρρίκνωση του δημόσιου χώρου της πόλης, ακυρώνουν τόσο την πόλη-εργαλείο (που χρησιμοποιούμε λόγω παροχής υπηρεσιών) όσο και τον κοινό τόπο γνωριμιών, έκφρασης και δράσης.

Το οικοδομημένο περιβάλλον και η διαμόρφωση των κατοικήσιμων χώρων περιορίζουν την ψυχική και κοινωνική κινητικότητα και καθιστούν *απάνθρωπη* την πόλη και δύσκολη την επικοινωνία των κατοίκων της.

Πρέπει ν’ *ανοίξει ο χώρος* και ν’ αφηθεί στους χρήστες να ορίσουν ελεύθερα (και υπεύθυνα) με ποιες δράσεις θα γεμίσουν το νέο πεδίο.

Κλειστά εσωτερικά σύνορα στην πόλη σημαίνει κλειστές ψυχές, κλειστά στόματα, κλειστές σχέσεις. Η πόλη πρέπει να ανασάνει σημαίνει: η πόλη θέλει ξανά να επικοινωνήσει με τους πολίτες και οι πολίτες θέλουν ξανά να επικοινωνήσουν μεταξύ τους.

Γελαστές πόλεις χωρίς μελαγχολία είναι οι ανοικτές πόλεις όπου οι κάτοικοί της δεν αισθάνονται «ελεύθεροι πολιορκημένοι».

Ο ιδανικός συνδυασμός θα έπρεπε να είναι δημόσιος-ελεύθερος- πράσινος χώρος ως ένα αδιάσπαστο τρίπτυχο υπερασπίσιμου χώρου, δηλαδή κοινής ευθύνης πολιτείας και πολιτών ότι δεν θα παραβιάζεται και δεν θα καταστρέφεται. Ακόμα και αν ένας ελεύθερος χώρος δεν είναι κοινόχρηστος τούτο δεν σημαίνει ότι δεν έχουμε κοινή ευθύνη προστασίας του.

Η ποιότητα στον αστικό χώρο σχετίζεται ευθέως με την επανοικειοποίηση των δημόσιων χώρων (δρόμοι, πεζοδρόμια, πλατείες) και την απελευθέρωση των πρώην ελεύθερων (και νυν “σκλαβωμένων”) χώρων (παραλιακοί χώροι, δασικοί χώροι).

Σχετίζεται όμως επίσης και με την ιστορία, τον πολιτισμό και την αισθητική καθώς οι υπερβολικά δομημένοι χώροι κρύβουν τους ενοποιημένους αρχαιολογικούς χώρους και καταργούν τη δυνατότητα δημιουργίας ενοποιημένων χώρων πρασίνου.

Κρίσιμη είναι και η πρόταση του Πολεοδόμου Αγγ. Δημητρίου (Ε. 1/7/06) για ενοποίηση ελεύθερων χώρων που υπάρχουν γύρω από την Πινακοθήκη και το Χίλτον και δημιουργία θεάτρου εκεί που τώρα βρίσκονται οι λεωφόροι.

Τα παλιά κτίρια (βιομηχανικά, στρατιωτικά, παραδοσιακά) πρέπει να διασωθούν για να δοθούν σε νέες χρήσεις στους δημότες. Ό,τι όμως δεν διασώζεται και ό,τι περισσεύει (ή περιττεύει) και δεν εντάσσεται στην ταυτότητα της πόλης πρέπει να κατεδαφιστεί.

Το όποιο βραχυπρόθεσμο κόστος θα υπερκαλυφθεί από το διαρκές όφελος στην ποιότητα ζωής των κατοίκων (που είναι και το ζητούμενο).

Ελεύθεροι χώροι πρέπει να προβλέπονται παντού. Ακόμα και μέσα σε “κλειστά και φυλασσόμενα” πεδία. Δεν πρέπει να στερούνται ελευθέρων χώρων ούτε οι φυλακές ή τα ψυχιατρεία, ούτε τα σχολεία ή τα νοσοκομεία, τα ΚΑΠΗ ή τα γηροκομεία.

Στους ελεύθερους χώρους πρέπει να έχουν πρόσβαση όλοι γι’ αυτό πρέπει να προβλέπονται ειδικές ρυθμίσεις για τα παιδιά, τους ηλικιωμένους, τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Ελεύθεροι χώροι πρέπει να χαρακτηρισθούν και οι ξενώνες όπου οι άστεγοι, οι κοινωνικά αποκλεισμένοι, οι πρόσφυγες θα βρίσκουν πρόσκαιρο ίσως καταφύγιο.

Ελεύθεροι χώροι πρέπει να χαρακτηρισθούν και οι χώροι που περιλαμβάνει τα πανεπιστημιακό άσυλο.

Ελεύθεροι χώροι- όσο και αν σας φανεί περίεργο- πρέπει να χαρακτηρισθούν και οι γυμνοί τοίχοι μετά την αφαίρεση των διαφημιστικών πινακίδων από τα κτίρια σε συνδυασμό με ειδικό φωτισμό του νέου σκηνικού που προκύπτει.

Τα πεζοδρόμια πρέπει να προσεγγισθούν ως ελεύθεροι χώροι (το δικαίωμα των πεζών να περπατούν ασφαλώς).

Το “πάμε πλατεία” πρέπει να ιδωθεί ως ελευθερία συνάντησης ανθρώπων, καλλιτεχνών, πολιτικών.

Ο Ασεμίγιο (ο αρχιτέκτονας- ψυχή των μεταμορφώσεων της Βαρκελώνης) πρότεινε την δημιουργία 146 μικρών πλατειών που δημιουργήθηκαν σε χώρους όπου προηγουμένως καλύπτονταν από εγκαταλελειμμένα κτίρια.

Βιομηχανικά ή επιχειρηματικά πάρκα μπορούν ν’ αναβαθμίσουν υποβαθμισμένες περιοχές.

Ακόμα και η λεγόμενη επιχειρηματική- πόλη έχει νόημα εάν στοχεύει στην ποιότητα ζωής όλων των κατοίκων, στη δημιουργία προστιθέμενης κοινωνικής αξίας και στο όνομα της κοινωνικής συνοχής και της κοινωνικής ευημερίας.

Οι Ενεργοί Πολίτες σας προσκαλούν σ’ ένα Μεγάλο Περίπατο στους γνωστούς- άγνωστους ελεύθερους χώρους του Λεκανοπεδίου, όπου η Πόλη και οι δρόμοι θα είναι αλληλένδετοι στο χώρο και στο χρόνο.

Οι αδόμητοι ελεύθεροι χώροι, τόσο οι δημόσιοι όσο και οι ιδιωτικοί, θα πρέπει να καταγραφούν από την Υπερνομαρχία και στη συνέχεια, σε συνεργασία με τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ, να οργανωθούν σε ένα ενιαίο δίκτυο διαχείρισης, που θα βασίζεται στην προτεραιότητα για την διαμόρφωση κοινόχρηστων χώρων πρασίνου, περιπάτου και ήπιων δραστηριοτήτων (ερασιτεχνικός αθλητισμός). Αποφυγή κάθε αλλαγής στην χρήση χώρων πρασίνου, παιδείας, πολιτισμού, αθλητισμού κλπ, καθώς και αποκλεισμός κάθε μη συμβατής δραστηριότητας διασύνδεσης των χώρων πρασίνου σε ενιαίο δίκτυο σε όλο το λεκανοπέδιο Αθήνας-Πειραιά.

Η προάσπιση του δημόσιου χαρακτήρα, και η αναδιαμόρφωση των χώρων αυτών σε μεγάλα πάρκα (Ελληνικό, Ελαιώνας, Γουδί, στρατόπεδα κ.α.), με ήπιες δραστηριότητες αναψυχής και αθλητισμού (περίπατοι, ποδηλασία, χώροι ερασιτεχνικής άθλησης, χώροι έκφρασης νέων καλλιτεχνών, βοτανικοί κήποι κ.α.), είναι τα απαραίτητα βήματα που πρέπει να γίνουν για να αποκτήσει η μητροπολιτική περιοχή Αθήνας-Πειραιά καλύτερο επίπεδο ζωής, αντάξιο μιας σύγχρονης μεγαλούπολης. Επίσης, οι μεγάλης κλίμακας αναπλάσεις (π.χ. ευρείες πεζοδρομήσεις

και ποδηλατόδρομοι) θα πρέπει να σχεδιάζονται με την σύμφωνη γνώμη της υπερνομαρχίας και με γνώμονα την υπερτοπική διάσταση που έχουν παρόμοια έργα. Κρίσιμη προϋπόθεση για τις αναπλάσεις είναι να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να μην ανατρέπεται η καθημερινότητα και να μη διαρρηγνύεται η κοινωνική συνοχή.

Τέλος τα περιαστικά δάση που βρίσκονται στα όρια της υπερνομαρχίας είναι γνωστό ότι έχουν υποστεί πολλά δεινά εξαιτίας της άναρχης οικιστικής ανάπτυξης του λεκανοπεδίου. Οι Ενεργοί Πολίτες θα αναλάβουν πρωτοβουλία ώστε το νομαρχιακό συμβούλιο και τα όργανα της νομαρχίας να λάβουν μέτρα και να επιβλέπουν την εφαρμογή τους, ώστε να προστατευθούν τα δάση και να σταματήσει η αυθαίρετη ανοικοδόμηση. Στόχος η απόλυτη προστασία ακόμη και απλών δασικών εκτάσεων. Σημαντικό βήμα προς αυτήν την κατεύθυνση είναι να ενισχυθούν και να περάσουν στην αρμοδιότητα της νομαρχίας τα δασαρχεία, ενώ πολύτιμη θα είναι η συμβολή ίδρυσης βιολογικών- υδροβιολογικών σταθμών, καθώς και κέντρων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και προετοιμασίας ομάδων δασοπροστασίας.

Καμία κυβέρνηση δεν θεσμοθέτησε τα μητροπολιτικά Πάρκα του Γουδή, του Ελληνικού, του Ελαιώνα. Η δημόσια γη σ' αυτούς τους χώρους –ανάσες- για την πόλη κατακερματίζεται καθημερινά. Μελέτες του ΕΜΠ σταματάνε πριν την ολοκλήρωση τους (Ελληνικό), ή δεν θεσμοθετούνται παρά το γεγονός ότι ολοκληρώθηκαν (Γουδή, Ελαιώνας). Στην περίπτωση του Ελληνικού, αποκόπτεται στα δύο η φυσική συνέχεια μεταξύ του πρώην αεροδρομίου και του Αγ. Κοσμά καθώς έχει δρομολογηθεί η ξεχωριστή ιδιωτικοποίηση τους επειδή εκεί υπάρχουν διαφορετικές ομάδες και επιχειρηματικές κατευθύνσεις συμφερόντων.

Σε άλλες μεγάλες ελεύθερες περιοχές (Τουρκοβούνια- Βεΐκου, περιαστικοί όγκοι, Πάρνηθα, παραλία) καταστρατηγείται ο νόμος. Για τους περιαστικούς όγκους και την παραλία προωθούνται ειδικά χωροταξικά Σχέδια από το ΥΠΕΧΩΔΕ στην κατεύθυνση της ιδιωτικοποίησης. Νέες χρήσεις προστίθενται. Ιδιαίτερη μέριμνα ιδιωτικοποίησης έχει δρομολογηθεί για τους Ολυμπιακούς πόλους (Ελληνικό, Μαρούσι, Γουδή, Φαληρικός, Όρμος, Γαλάτσι).

Η περίφημη κληρονομιά των Ολυμπιακών Αγώνων αποτελεί σημαντικό ζήτημα όχι μόνο για την τύχη και την αξιοποίηση των έργων αλλά και την γενικότερη εμπειρία που συλλογικά έχουμε αποκομίσει από το μεγαλύτερο εγχείρημα που σχεδιάστηκε και πραγματοποιήθηκε στο λεκανοπέδιο. Δεν συμφωνούμε με την αντίληψη «περασμένα - ξεχασμένα» και αναδεικνύουμε τις ευθύνες των πολιτικών δυνάμεων που επέβαλαν την οργάνωση, όπως επίσης και για τον ειδικότερο σχεδιασμό σειράς έργων και λειτουργιών.

Πλήθος από άχρηστα έργα αφενός επιβάρυναν με τρομακτικά ποσά τους προϋπολογισμούς που σήμερα αποχρεώνονται και αφετέρου απαιτούν τεράστια ποσά για την συντήρησή τους, έτσι ώστε με αυτό το πρόσχημα να σχεδιάζεται η σταδιακή εκχώρησή τους στα ιδιωτικά κεφάλαια για εμπορευματικές χρήσεις και να αποκλείεται έστω και εκ των υστέρων το «άνοιγμά τους» στη νεολαία για άθληση.

Ενδεικτικά αναφέρουμε όλες τις εγκαταστάσεις που έγιναν στο Ελληνικό, μερικές εκ των οποίων είναι απολύτως άχρηστες για ανύπαρκτα εν Ελλάδι αθλήματα και άλλες είτε περισσεύουν, όπως το Μπάσκετ είτε θα δοθούν για χρήση «κλιμούπολης» όπως η εγκατάσταση του Κανόε – καγιάκ. Το ίδιο ισχύει και για τις εγκαταστάσεις στο πάρκο του Γουδή.

Η μεγαλύτερη εξαπάτηση των δήθεν δεσμευτικών εξαγγελιών που εμπειρείχαν οι φάκελοι της διεκδίκησης των Ολυμπιακών Αγώνων αφορά στη δημιουργία, συντήρηση, σωτηρία ελεύθερων χώρων, χώρων πρασίνου για τους πολίτες του λεκανοπεδίου. Τα ποσοστά πρασίνου ανά κάτοικο έμειναν τα ίδια, απελπιστικά μικρά σε σχέση με όλες τις άλλες ευρωπαϊκές μεγαλουπόλεις.

Η τσιμεντοποίηση απετέλεσε το πρότυπο ανάπτυξης για όλο το λεκανοπέδιο. Ακόμα και η κάλυψη του Κηφισού αποτελεί διαρκές περιβαλλοντικό έγκλημα διότι καταργείται ο μεγαλύτερος «αεροδιάδρομος» ενώ ταυτόχρονα το βίαιο κλείσιμο των ρεμάτων και οι μαζικές αυθαιρεσίες στις κοίτες και το χώρο ανάπτυξής τους έχουν επιφέρει μη αντιστρεπτές δυσμενείς συνέπειες στο κλίμα, την αισθητική και την γενικότερη οικολογική ισορροπία.

Τέλος, υπάρχουν εντοπισμένοι από χρόνια χώροι όπως Στρατόπεδα, Σταθμοί Οχημάτων, Αγορές, ο χώρος των Φυλακών, χώροι για τους οποίους δεν υπάρχει καμιά μέριμνα, κανένας σχεδιασμός και δεν διατίθεται κανένας πόρος για να υπάρξει η στοιχειώδης ανακούφιση αυτών των περιοχών.

Χρειαζόμαστε:

- Πάρκο 100 στρεμμάτων στο Παλαιό Γήπεδο ΠΑΟ (Λεωφόρος Αλεξάνδρας)
- Την ολοκλήρωση του έργου της Ψυτάλλειας και τις καθαρές πειραιώτικες παραλίες.
- Την μετατροπή των οικοπέδων «Χρωπεί» σε Πάρκο για άθληση, αναψυχή και για πολιτιστικές παρεμβάσεις.
- Τη μετατροπή του εργοστασίου Λιπασμάτων της Δραπετσώνας σε Μητροπολιτικό Πάρκο.
- Την έναρξη προγραμμάτων δενδροφύτευσης στο όρος του Αιγάλεω και τη δραστική αύξηση του αστικού πρασίνου.

Ειδικότερα:

Τέσσερις + 1 προτάσεις

1. Γουδή

Μητροπολιτικό Πάρκο – Ευθύνες σε όσους επιχειρήσαν την ιδιωτικοποίησή του.

2. Ελαιώνας

Εξακολουθεί να θυμίζει «φυσικό και κοινωνικό γκέτο» - Μητροπολιτικό πάρκο. Πολύ μικρή εμπορική χρήση, ελεγχόμενη από Δήμο και τοπικούς συλλόγους.

3. Ελληνικό

Μητροπολιτικό πάρκο στο παλαιό Αεροδρόμιο. Όχι δημιουργία πόλης (πάρκο με τσιμέντο δε γίνεται). Πολύ μικρή εμπορική χρήση, ελεγχόμενη από Δήμο και τοπικούς συλλόγους.

4. Παραλιακό Μέτωπο

Η οικοπεδοποίηση του θαλάσσιου μετώπου θ' αποκόψει την πρόσβαση της Αθήνας στη θάλασσα. Υψώνονται νέα τείχη (συρματοπλέγματα, περιφράξεις).

Ο κύριος χαρακτήρας του θαλάσσιου μετώπου πρέπει να παραμείνει κοινόχρηστος.

Η Ακτή του Νέου Φαλήρου έως τις Τζιτζιφιές να μείνει ελεύθερη και αδόμητη, χώρος πρασίνου, αναψυχής, περιπάτου και αθλητισμού με τη δημιουργία στίβου κλασσικού αθλητισμού που λείπει από τον Πειραιά.

+ 1= Ασκληπιείο Πάρκο Αθηνών

«Το Ασκληπιείο Πάρκο προβλέπεται να καλύψει το χώρο που περικλείεται από τις οδούς Αγίου Θωμά, Μικράς Ασίας, Θηβών, Παπανδρέου, Πίνδου, Κύπρου, Μεσογείων, Λειβαδιάς και Τετραπόλεως δηλαδή από το Λαϊκό Νοσοκομείο στο Γουδή, μέχρι και το Γενικό Κρατικό Νοσοκομείο. Πρόκειται για ένα από τους ελάχιστους χώρους τέτοιας έκτασης που απέμειναν εντός του αστικού ιστού της ευρύτερης περιοχής των Αθηνών, οι οποίοι προσφέρονται για ενοποίηση και αξιοποίηση προς όφελος των κατοίκων ολόκληρου του λεκανοπεδίου.

Το Ασκληπιείο Πάρκο θα αναπτυχθεί στους χώρους που διαθέτουν τα νοσοκομεία Λαϊκό Αγία Σοφία, Αγλαΐα Κυριακού, Σωτηρία, Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο, Γενικό Κρατικό, 401 Στρατιωτικό Νοσοκομείο, 251 Νοσοκομείο Αεροπορίας, καθώς και η Ιατρική και Οδοντιατρική Σχολή. Θα περιλάβει επίσης τους χώρους του Πάρκου των Ενόπλων Δυνάμεων και χώρους των Δήμων Αθηναίων, Ζωγράφου και Παπάγου.

Ο χώρος αυτός παραμένει σε μεγάλο βαθμό αδιαμόρφωτος, κατακερματισμένος, δυσπρόσιτος και απρόσιτος στους πολίτες, ευάλωτος σε αυθαίρετες παρεμβάσεις και συνεχώς περιοριζόμενος εξ αιτίας της ελλείψεως πολεοδομικού και κτηριολογικού προγραμματισμού. Έτσι μεγάλες εκτάσεις του εγκαταλείπονται στην αυθαίρετη κάλυψη και χρήση, χωρίς προοπτική, χωρίς αισθητική και χωρίς υποδομή διασυνδέσεως με άλλους χώρους, όπου θεραπεύονται η υγεία και ο πολιτισμός.

Οι χώροι του Ασκληπιείου Πάρκου προσφέρουν μοναδική ευκαιρία για την δημιουργία ενός πάρκου μεγάλης κλίμακας με πράσινο σε μία περιοχή της Αθήνας που είναι γενικά πολύ πυκνά δομημένη και δέχεται υπερβολική πίεση, εξαιτίας του πολύ μεγάλου αριθμού πολιτών που προσέρχονται καθημερινώς στην περιοχή, λόγω των πολλών και μεγάλων δημοσίων εγκαταστάσεων (4 υπουργεία, 9 νοσοκομεία, μονάδες 2 πανεπιστημίων). Το πάρκο αυτό μπορεί να συνδεθεί με τους άλλους υπερτοπικούς πόλους πρασίνου που προγραμματίζονται στην ευρύτερη περιοχή των Αθηνών, σε μία αλυσίδα ελεύθερων χώρων που να προσφέρουν ποικίλες δυνατότητες πολιτισμού και υγείας για τους κατοίκους του λεκανοπεδίου.

Το Ασκληπιείο μπορεί να συμβάλλει ουσιαστικά εκτός των άλλων και στην αναβάθμιση του περιβάλλοντος στην περιοχή αυτή αλλά και στην Αθήνα γενικότερα. Οι «διάδρομοι πράσινου» αποτελούν σημαντικά εργαλεία στη σύγχρονη πολεοδομία δεδομένου, ότι η αύξηση των επιφανειών πρασίνου υποβοηθά την ανανέωση των αερίων μαζών στις πόλεις, συμβάλλοντας έτσι και στην καταπολέμηση της ατμοσφαιρικής ρυπάνσεως (νέφος)». (Βλ. Σωματείο «Φίλοι Ασκληπιείου Πάρκου Αθηνών 1994»)

Μπορεί η Πολιτική να θεωρείται μια Αρχιτεκτονική της Κοινωνίας αλλά και η Αρχιτεκτονική ενός βιώσιμου Λεκανοπεδίου με μια νέα χωρογραφία, δηλαδή με νέες ιδέες και αντιλήψεις (όπου θα υπάρχει ισορροπία πράσινου και ελεύθερων χώρων σε όλες τις πλευρές της πόλης και όχι βόρεια προάστια που ανασαίνουν και δυτικά που πνίγονται), συνιστά τη μεγαλύτερη πρόκληση και για την Υπερνομαρχία.

Χωρίς πόλεις δεν υπάρχουν πολίτες, άρα δεν λειτουργεί η Δημοκρατία. Αυτός ας είναι κοινός τόπος όλων των υποψηφίων.

Γιάννης Πανούσης
Υποψήφιος Υπερνομάρχης
Ενεργοί Πολίτες